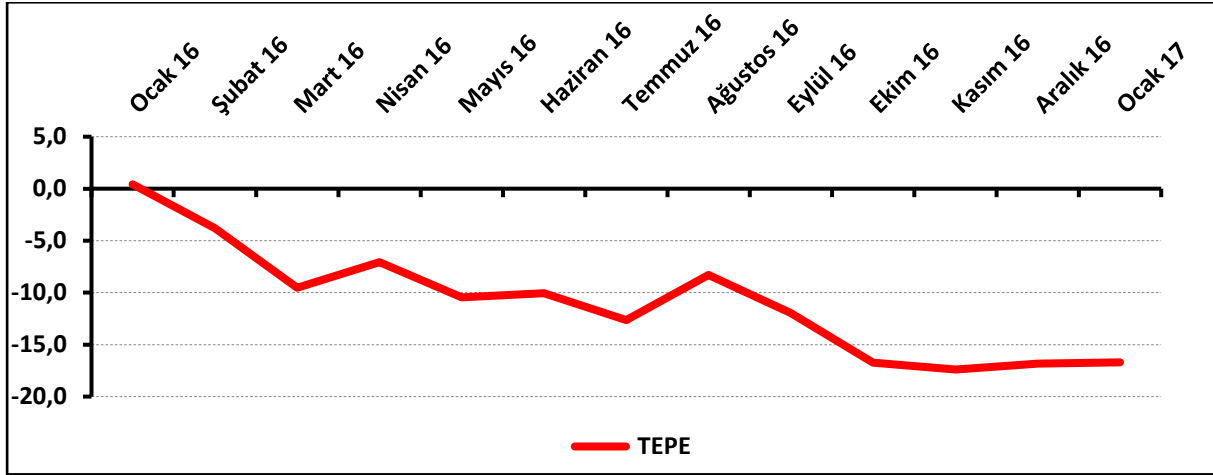

PERAKENDE GÜVENİ 12 AYDIR NEGATİFTE

2016 yılını negatif seyirle tamamlayan perakende güveni, yeni yılın ilk ayında da bu eğilimine devam ederek son 12 ayı negatif seviyede geçirmiş oldu. Bu seri Mayıs 2008 – Ağustos 2010 (28 ay) ve Ocak 2014 – Ekim 2015 (22 ay) dönemlerinde yaşanmış olan negatif serilerden sonra en uzun dönemli seri. Perakende güveni tüm sektörlerde negatif seyrederken, en çok “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektöründe azaldı. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında ise Türkiye’nin performansı geçen yıla göre kötüleşti.

Perakende güveni geçen yıla göre azaldı

Ocak ayında -16,7 puan değerini alan TEPE, bir önceki aya göre 0,1 puan artarken; geçen yılın aynı dönemine göre 17,1 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz üç ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki geçen yıla göre düşüş etkili olurken; TEPE değerinin geçen aya göre artmasında geçtiğimiz üç ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki geçen aya göre artış etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Ocak 2016 – Ocak 2017)¹**Tablo-1.** TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,8	-1,0	-2,6	-7,1	-4,9	-5,2	-9,3	-12,8	-11,5	-4,1	3,5	2,2
2016	0,4	-3,8	-9,5	-7,1	-10,4	-10,1	-12,7	-8,3	-12,0	-16,7	-17,4	-16,8
2017	-16,7											

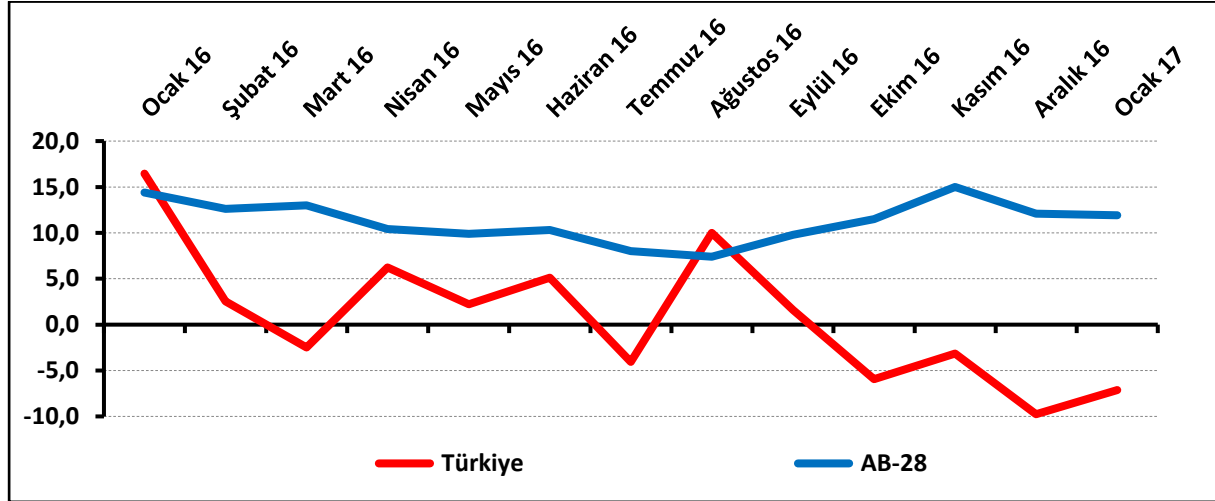
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri yılın ilk ayında artış gösterdi

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ocak 2017'de -7,1 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,6 puan artarken; bir önceki yılın aynı ayına göre 23,6 puan azaldı.

Ocak 2017'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 27'si önümüzdeki 3 aya işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 39'u işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 34 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ocak 2016 – Ocak 2017)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

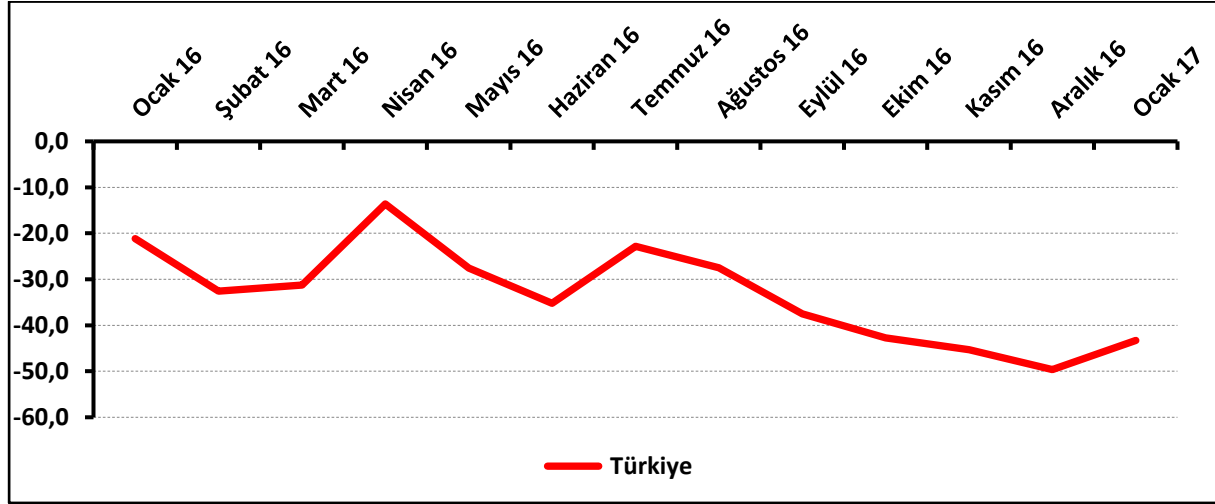
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	13,1	21,2	7,7	0,2	8,6	5,1	2,3	-14,8	-5,4	5,9	35,3	28,3
2016	16,5	2,5	-2,5	6,2	2,2	5,1	-4,1	10,0	1,6	-5,9	-3,2	-9,8
2017	-7,1											

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Ocak 2017’de -43,3 puan değerini alarak, Aralık 2016’ya göre 6,3 puan artarken; Ocak 2016’ya göre 22,1 puan azaldı.

Ocak 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 17,6’sı geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 60,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 21,6 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ocak 2016 – Ocak 2017)

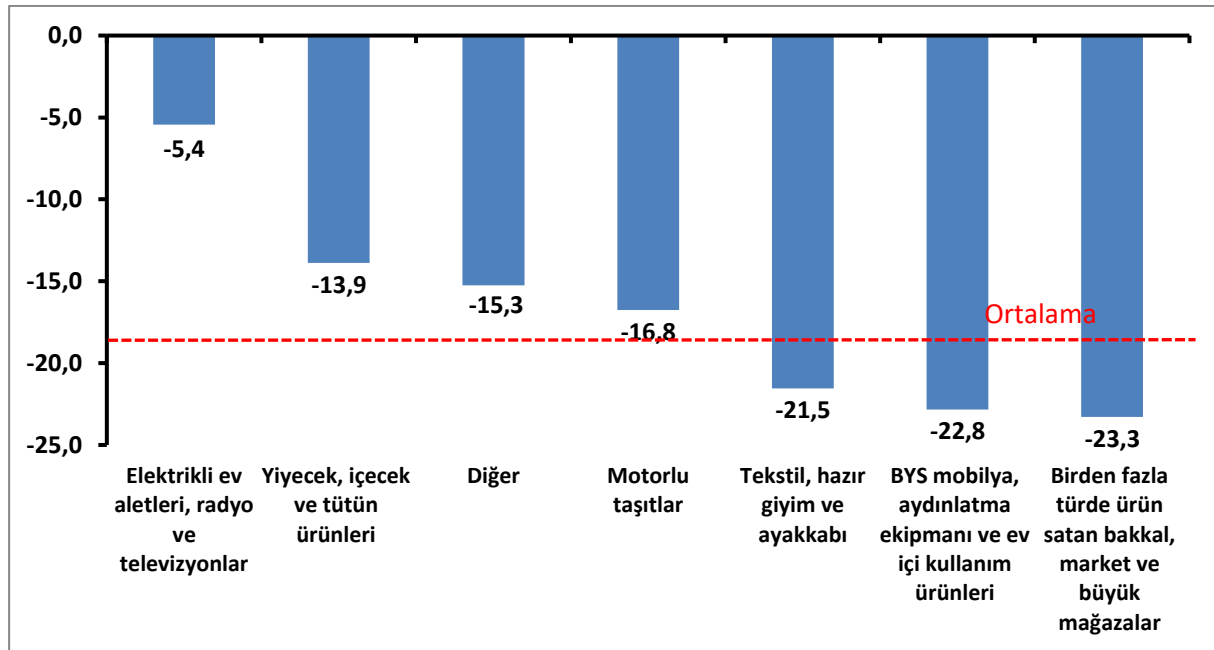
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-36,6	-27,2	-22,0	-27,9	-23,7	-24,7	-30,4	-27,5	-30,4	-35,6	-25,0	-22,8
2016	-21,2	-32,6	-31,3	-13,6	-27,6	-35,2	-22,8	-27,5	-37,5	-42,7	-45,3	-49,6
2017	-43,3											

Perakende güveni en fazla “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektöründe azaldı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Kasım 2016’dan bu yana kesintisiz şekilde yaşandığı gibi, Ocak 2017’de de geçen yılın aynı dönemine göre tüm sektörlerdeki güvenin negatifte seyrettiği görüldü. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “motorlu taşıtlar” sektörleri ortalamanın üzerinde değer alırken; “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri ortalamanın altında değer aldı. En fazla düşüş, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektöründe gerçekleşti.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ocak 2017’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede geleceğe yönelik beklentiler geçen aya göre arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Ocak 2017’de, Ocak 2016’ya göre “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentisi”, “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri azalırken; Aralık 2016’ya göre arttı. “Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” göstergesi Ocak 2016’ya göre artış, Aralık 2016’ya göre düşüş gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 01/2016	Endeks 12/2016	Endeks 01/2017	Bir önceki aya göre değişim 01/2017	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 01/2017
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-34,2	-57,8	-55,3	2,5	-21,1
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	19,0	17,1	12,3	-4,8	-6,7
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	1,6	-23,6	-19,5	4,1	-21,1
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	16,5	-9,8	-7,1	2,7	-23,6
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	8,3	-4,3	0,8	5,1	-7,5
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	23,0	35,2	33,6	-1,6	10,6
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-21,2	-49,6	-43,3	6,3	-22,1
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	10,2	1,3	5,6	4,3	-4,6

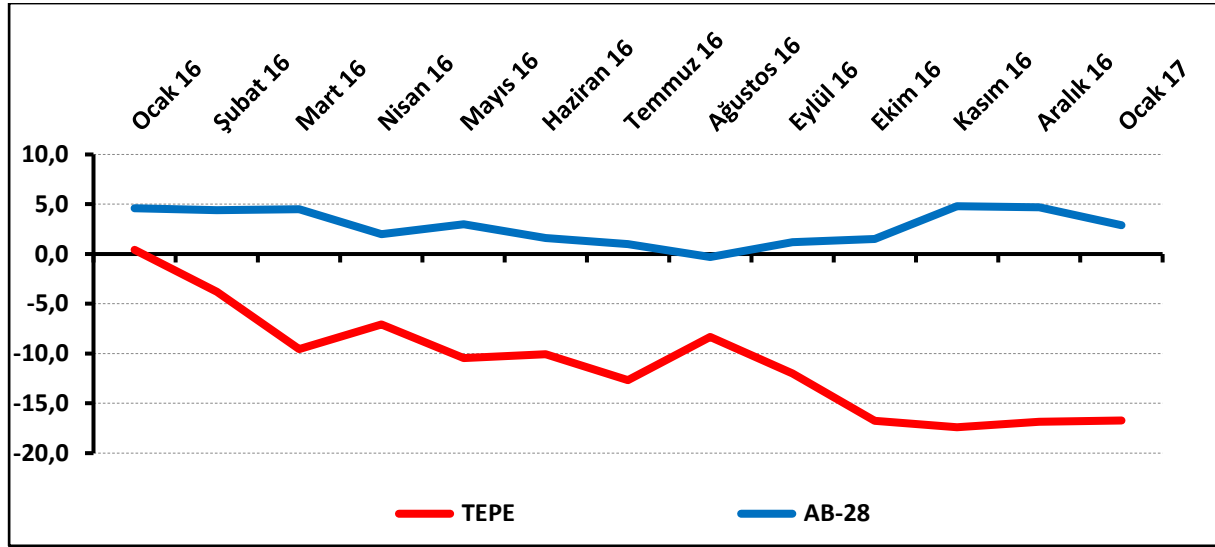
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla göre azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Ocak 2017'de 2,9 puan değerini aldı. AB-28'de perakende güveni bir önceki aya göre 1,8 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 1,7 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü; geçen aya kıyasla ise daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ocak 2016 – Ocak 2017)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5	4,8	4,7
2017	2,9											

Perakende güveninde Türkiye, AB-28'den daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan, ocak ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke oldu. Yunanistan'ı; Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Polonya ve Bulgaristan takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla İsveç, Türkiye ve Slovenya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Çek Cumhuriyeti'nde yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Ocak 2016'ya göre değişim AB-28'de -1,7 puan, Euro Bölgesi'nde -0,3 puan oldu. Ocak 2016'ya göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi ortalamasından daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ocak 2016 ve Aralık 2016'ya göre)

Ülkeler	Ocak 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Aralık 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Yunanistan	16,3	3,1
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	14,1	0,5
Polonya	4,5	3,4
Bulgaristan	4,0	1,0
Portekiz	3,8	1,0
Çek Cumhuriyeti	2,5	4,9
Fransa	1,9	-0,2
Hollanda	1,2	0,8
Avusturya	1,0	-5,2
Letonya	0,5	0,4
Slovakya	0,5	-1,0
Euro Bölgesi-19	-0,3	-1,1
İtalya	-0,9	-1,4
Belçika	-1,5	-3,5
AB-28	-1,7	-1,8
Almanya	-2,3	-2,3
Hırvatistan	-2,5	-0,4
Finlandiya	-3,4	-4,4
Macaristan	-3,7	-0,9
İspanya	-4,2	-0,1
İngiltere	-5,6	-5,8
Estonya	-6,9	-1,8
Litvanya	-7,3	0,8
Malta	-7,9	-9,0
Romanya	-8,1	-3,6
Danimarka	-9,5	-1,9
Slovenya	-14,7	-11,6
Türkiye	-17,1	0,1
İsveç	-17,3	-2,9

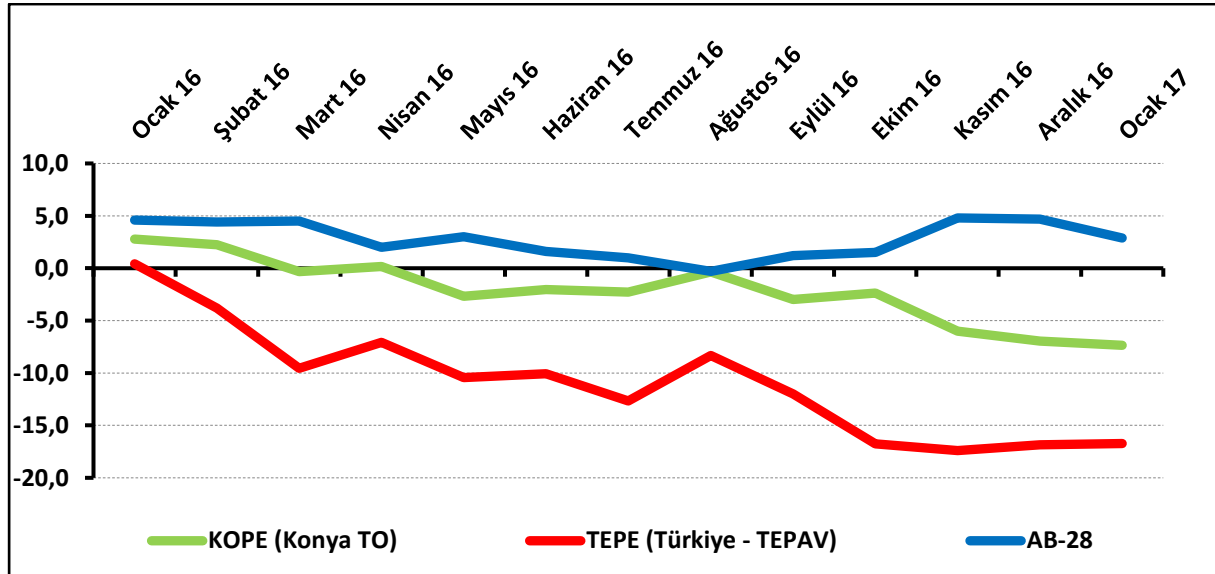
**Sıralama Ocak 2016 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre azaldı

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Ocak ayında TEPE, -16,7 puan değerini alırken KOPE -7,4 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 10,1 puan, TEPE 17,1 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 0,5 puan azaldı. Konya perakendesi, ocak ayında AB-28'in gerisinde kalırken, Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ocak 2016 – Ocak 2017)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	1,6	4,2	1,4	1,5	3,8	1,6	1,6	-1,6	-4,3	-1,5	8,1	5,1
2016	2,8	2,3	-0,3	0,2	-2,7	-2,0	-2,3	-0,4	-3,0	-2,4	-6,0	-6,9
2017	-7,4											